

ผลการสอนในคลินิกโดยใช้แฟ้มสะสมงานการปฏิบัติการพยาบาล ต่อความสามารถในการแก้
ปัญหาทางการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล

เรือเอกหญิง กิตติยา สีอ่อน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-239-6

ลิขสิทธิ์ของ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF CLINICAL TEACHING BY USING PORTFOLIO OF
NURSING PRACTICE ON PROBLEM SOLVING ABILITY
OF NURSING STUDENTS

LT. KITTIYA SEEORN

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education
Program in Nursing Education

Graduate School

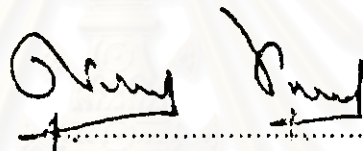
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-239-6

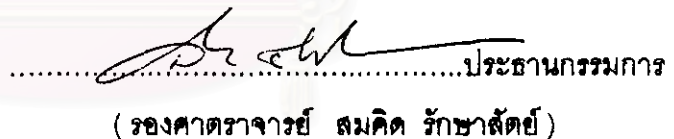
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการสอนในคลินิกโดยใช้ แฟ้มสะสมงานการปฏิบัติการพยาบาลต่อความ
สามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
โดย เรือเอก หญิง กิตติยา สีอ่อน
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

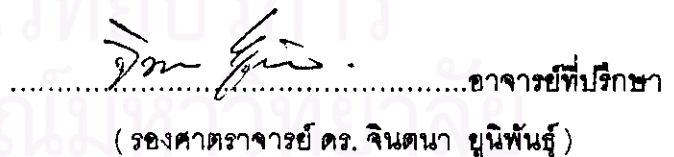

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ขูติวงศ์)

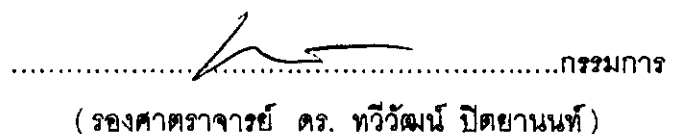
กรรมการคุมสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักชาติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

กิตติยา สีอ่อน, " เรือเอกหญิง " : ผลการสอนในคลินิกโดยใช้แฟ้มสะสมงานการปฏิบัติการพยาบาลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล (EFFECTS OF CLINICAL TEACHING BY USING PORTFOLIO OF NURSING PRACTICE ON PROBLEM SOLVING ABILITY OF NURSING STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ชูนิพันธ์, Ph.D. 157 หน้า. ISBN 974 - 332 - 239 - 6

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามลการสอนในคลินิกโดยใช้แฟ้มสะสมงานการปฏิบัติการพยาบาล ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนในคลินิกโดยใช้แฟ้มสะสมงานการปฏิบัติการพยาบาล กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ แบบของการทดลอง คือ แบบ 2 กลุ่ม ที่มีการวัดก่อนและหลังการทดลองทันที กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ที่กำลังฝึกเสริมประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลก่อนสำเร็จการศึกษา จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนในคลินิกโดยใช้แฟ้มสะสมงานการปฏิบัติการพยาบาล ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย คู่มือนักศึกษา แผนการสอน และเกณฑ์การประเมินแฟ้มสะสมงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ช่วยวิจัย ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม อีคิววัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลที่สร้างโดยผู้วิจัย และตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t - test)

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลหลังทดลอง ในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

40775565 36 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: PORTFOLIO OF NURSING PRACTICE / PROBLEM SOLVING ABILITY / NURSING STUDENTS
KITTIYA SEEORN, LT. : EFFECTS OF CLINICAL TEACHING BY USING PORTFOLIO
OF NURSING PRACTICE ON PROBLEM SOLVING ABILITY OF NURSING STUDENTS.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 157 pp. ISBN 974-332-239- 6

The purposes of this quasi- experimental research were to study the effects of clinical teaching by using portfolio of nursing practice on problem solving ability of nursing students, and to compare such ability of nursing students receiving clinical teaching by using portfolio and those receiving regular teaching method. The research design was pretest, posttest control group.

Research samples consisted of 60 fourth year nursing students taking an externship program, Boromratchonnee Rachaburi nursing college who were voluntarily choosing by themselves to practice clinical nursing in the selected units. Subjects were assigned into an experimental and a control group, 30 in each group. The experimental group receiving clinical teaching by using portfolio while the control group receiving regular teaching method.

All research instruments were developed by the researcher and tested for content validity by panel of experts. These were a student manual, a lesson plan and rubrics. The inter-rater reliability value of rubrics was 0.87. Research data was gathered by modified essay question which was designed to measure the ability to solve nursing problems. These are clinical problems, management problems and problems related to ethical dilemma as commonly experienced by the fourth year nursing students. The reliability of this tool was 0.84. Statistical methods used in data analysis were mean, standard deviation and t-test.

Major findings were as followed:

1. The problem solving ability of nursing students after experiment was significantly higher than before the experiment, at the .05 level.
2. The problem solving ability after experiment of nursing students in the experimental group was significantly higher than those in the control group, at the .05 level.

ภาควิชา.....คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา.....คณะพยาบาลศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างดียิ่งจาก จากอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ที่เอาใจใส่ ให้คำแนะนำและข้อคิดซึ่งเป็นประโยชน์ในการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจและซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นที่สุด ขอกราบขอบพระคุณประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ สมคิด รัชชาลัย ที่ให้ข้อเสนอแนะที่ละเอียดในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะทางด้านสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาใช้เวลาในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ น.อ.หญิง ศิริกาญจน์ เมื่อกเทศ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ คณาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ชุมศรี ชำนาญพูด ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส อาจารย์ กนิพันธุ์ ปานณรงค์ อาจารย์ ชูติมา มาลัย รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่าน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ พล.ร.ท. ไทบุญย์ ศรีเทพ - เจ้ากรมแพทย์ทหารเรือ พล.ร.ต.มานพคุณแม่ ทิพวัลย์ วัจนะรัตน์ น.อ.หญิง ทิมพิใจ ไชยเมืองราช และ น.อ.เด่นเดชา ประทุมเพชร ที่กรุณานับถนุและให้โอกาสผู้วิจัยในการศึกษาต่อในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ สถาบันการศึกษาแห่งฮ่องกง (HONG KONG INSTITUTE OF EDUCATION) และรองศาสตราจารย์ ดร.ลำลี ทองธิว ที่ได้กรุณาให้ทุนการศึกษาในการนำเสนองานวิจัยครั้งนี้ในการประชุม INTERNATIONAL CONFERENCE ON TEACHER EDUCATION 1999 IN HONGKONG และขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ จากคุณบุญส่ง-คุณวิมลทิพย์-คุณศิริพร สีส่อน ตลอดจนพี่ชาย หลานๆ ทุกคน และครอบครัวเพ็ญจันทร์ รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยเอาใจใส่ ห่วงใย ช่วยเหลือซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและระลึกอยู่เสมอ ความดีและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณที่กล่าวมา

กิตติยา สีส่อน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 แนวเหตุผลและสมมติฐาน.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	120
รายการอ้างอิง.....	128
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	137
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	141
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย.....	146
ประวัติผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 คะแนนเฉลี่ย (GPA) ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	81
2 ข้อคำถามในแต่ละกรณีของแบบสอบถาม เอ็ม อี คิว จำแนกตามขั้นตอนในการแก้ปัญหา	93
3 เวลาเฉลี่ยที่ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ในการทำแบบสอบถาม เอ็ม อี คิว เวลาที่ปรับแล้ว และการกำหนด น้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล	95
4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษา พยาบาลกลุ่มที่มี GPA สูง กับกลุ่มที่มี GPA ต่ำ.....	98
5 โครงสร้างของแบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล จำแนกตาม ลักษณะปัญหาและขั้นตอนในการแก้ปัญหา.....	100
6 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล แยกตามลักษณะปัญหาระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม... ..	110
7 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทดลอง แยกตามขั้นตอนในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.	111
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของ นักศึกษาพยาบาล แยกตามลักษณะปัญหาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่าง ก่อนการทดลอง และ หลังการทดลอง.....	113
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของ นักศึกษาพยาบาล แยกตามลักษณะปัญหา ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	114
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของ นักศึกษาพยาบาล แยกตามขั้นตอนในการแก้ปัญหา ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	115
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของ นักศึกษาพยาบาล แยกตามขั้นตอนในการแก้ปัญหา ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลอง และ หลังการทดลอง.....	116
12 ความคิดเห็นของผู้ช่วยวิจัยต่อการใช้แฟ้มสะสมงานหลังการทดลอง.....	117
13 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้แฟ้มสะสมงานหลังการทดลอง.....	118